

Czwartek, 10 marca 2016 r.

P8_TA(2016)0092

Sprawozdanie za 2015 r. w sprawie Czarnogóry**Rezolucja Parlamentu Europejskiego z dnia 10 marca 2016 r. w sprawie sprawozdania za 2015 r. w sprawie Czarnogóry (2015/2894(RSP))**

(2018/C 050/11)

Parlament Europejski,

- uwzględniając konkluzje Rady Europejskiej przyjęte w dniach 19–20 czerwca 2003 r. i załącznik do nich zatytułowany „Agenda z Salonik dla Bałkanów Zachodnich: w kierunku integracji europejskiej”,
 - uwzględniając Układ o stabilizacji i stowarzyszeniu między Wspólnotami Europejskimi i ich państwami członkowskimi, z jednej strony, a Republiką Czarnogóry, z drugiej strony z dnia 29 marca 2010 r. ⁽¹⁾,
 - uwzględniając wynik siódmego posiedzenia konferencji na szczeblu ministerialnym w sprawie przystąpienia Czarnogóry do Unii Europejskiej, która odbyła się w dniu 21 grudnia 2015 r.,
 - uwzględniając deklarację i zalecenia z jedenastego posiedzenia Parlamentarnego Komitetu Stabilizacji i Stowarzyszenia UE-Czarnogóra, które odbyło się w Strasburgu w dniach 16–17 grudnia 2015 r.,
 - uwzględniając sprawozdanie Komisji dla Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 22 maja 2012 r. w sprawie postępów osiągniętych przez Czarnogórę we wdrażaniu reform (COM(2012)0222) oraz konkluzje Rady z dnia 26 czerwca 2012 r. zawierające decyzję o rozpoczęciu negocjacji akcesyjnych z Czarnogórą w dniu 29 czerwca 2012 r.,
 - uwzględniając komunikat Komisji z dnia 10 listopada 2015 r. zatytułowany „Strategia rozszerzenia UE” (COM(2015)0611) oraz towarzyszący mu dokument roboczy służb Komisji zatytułowany „Sprawozdanie za 2015 r. w sprawie Czarnogóry” (SWD(2015)0210),
 - uwzględniając deklarację końcową przewodniczącego szczytu w sprawie Bałkanów Zachodnich, który odbył się dnia 27 sierpnia 2015 r. w Wiedniu,
 - uwzględniając konkluzje Rady do Spraw Ogólnych z dnia 15 grudnia 2015 r. w sprawie rozszerzenia oraz procesu stabilizacji i stowarzyszenia,
 - uwzględniając decyzję podjętą na posiedzeniu ministrów spraw zagranicznych NATO dnia 2 grudnia 2015 r.,
 - uwzględniając swoje poprzednie rezolucje w sprawie Czarnogóry,
 - uwzględniając pracę stałego sprawozdawcy Komisji Spraw Zagranicznych ds. Czarnogóry Charlesa Tannocka,
 - uwzględniając art. 123 ust. 2 Regulaminu,
- A. mając na uwadze, że poczyniono dalsze postępy w negocjacjach akcesyjnych z Czarnogórą oraz że podczas konferencji międzyrządowej, która odbyła się w Brukseli dnia 21 grudnia 2015 r., otwarto dwa kolejne rozdziały negocjacyjne, dotyczące transportu i energii; mając na uwadze, że Czarnogóra jest najbardziej zaawansowanym krajem w procesie negocjacji akcesyjnych;
- B. mając na uwadze, że trwały dialog i konstruktywna współpraca między rządzącą koalicją a opozycją mają kluczowe znaczenie dla utrzymania postępów w procesie akcesyjnym;

⁽¹⁾ Dz.U. L 108 z 29.4.2010, s. 1.

Czwartek, 10 marca 2016 r.

- C. mając na uwadze, że wolne, uczciwe i przejrzyste wybory parlamentarne mają zasadnicze znaczenie dla demokratycznej przyszłości Czarnogóry;
- D. mając na uwadze, że Czarnogóra powinna dalej wykazywać się dobrymi wynikami w dziedzinie praworządności, co jest podstawowym warunkiem wstępnym przystąpienia do UE;
- E. mając na uwadze, że silne społeczeństwo obywatelskie wzmacnia odpowiedzialność polityczną, umacnia solidarność w kraju oraz sprzyja lepszemu zrozumieniu reform związanych z przystąpieniem do UE i współodpowiedzialności za nie;
- F. mając na uwadze, że korupcja nadal stanowi poważny problem, a przestępczość zorganizowana i zagrożenie wolności słowa wciąż budzą niepokój;
- G. mając na uwadze, że należy podjąć dalsze kroki zmierzające do zwalczania bezrobocia, dyskryminacji społecznej i ubóstwa, a także do wzmocnienia praw pracowniczych i związkowych zgodnie z unijnymi standardami;
1. z zadowoleniem przyjmuje stały postęp w negocjacjach akcesyjnych z Czarnogórą, odnotowując fakt, że do tej pory otwarto 22 rozdziały negocjacyjne, w tym rozdziały 23 i 24, a dwa zostały tymczasowo zamknięte; zachęca do namacalnych postępów w spełnianiu kryteriów zamknięcia już negocjowanych rozdziałów i otwarcia nowych; podkreśla, że postępom w negocjacjach musi towarzyszyć ściśle wdrożenie odnośnych planów działania i strategii; przypomina, że ogólny postęp w negocjacjach zależy od postępu w zakresie wdrażania praworządności i widocznych wyników w tej dziedzinie;
 2. wzywa do większej kontroli parlamentarnej nad procesem akcesyjnym; z zadowoleniem odnosi się do przyjęcia planu działania na 2015 r. w celu wzmocnienia kontroli parlamentarnej, jednak podkreśla potrzebę zwiększenia zdolności parlamentu Czarnogóry do działania oraz poprawy jego dostępu do informacji dotyczących przystąpienia; z zadowoleniem odnosi się do niedawnego przyjęcia kodeksu etyki i wzywa do podejmowania dalszych działań mających na celu zwiększenie publicznego zaufania do parlamentu Czarnogóry;
 3. jest głęboko zaniepokojony spolaryzowanymi nastrojami w kraju oraz bojkotem prac parlamentarnych przez część opozycji; wzywa wszystkie siły polityczne, zarówno rządowe, jak i opozycyjne, by wznowiły trwały dialog i konstruktywną współpracę w parlamencie Czarnogóry; odnotowuje odrzucenie wotum nieufności w parlamencie Czarnogóry w dniu 27 stycznia 2016 r. oraz następujący po nim dialog parlamentarny na temat tworzenia warunków dla wolnych i uczciwych wyborów; przypomina, że dialog i kompromis stanowią fundamenty każdego demokratycznego procesu decyzyjnego; z zadowoleniem przyjmuje w związku z tym plan przedstawiony w celu przezwyciężenia kryzysu politycznego; wzywa partie opozycyjne, aby rozważyły zaproszenie ich do rządu na czas do wyborów w październiku 2016 r., aby dopilnować, by bez dalszej zwłoki zagwarantowano warunki dla wolnych i uczciwych wyborów, w tym dokończono zmiany prawa wyborczego oraz zagwarantowano, że żadne środki publiczne nie będą wykorzystywane do celów partyjnych; uznaje, że w dobrze funkcjonującej demokracji wszelkie protesty powinny mieć pokojowy przebieg i być zgodne z obowiązującym prawem; oczekuje, że właściwe organy gruntownie i terminowo zbadają wszystkie przypadki użycia przemocy, do jakich doszło w czasie protestów, w tym wszelkie zarzuty dotyczące nadużycia siły przez niektórych funkcjonariuszy policji; przyjmuje do wiadomości uchwalone w grudniu 2015 r. zmiany w ustawie o zgromadzeniach publicznych;
 4. wzywa rząd do pełnego wdrożenia nowej ordynacji wyborczej przed kolejnymi wyborami oraz do dalszego wzmocnienia Państwowej Komisji Wyborczej, która musi skutecznie wypełniać swój mandat; ponownie podkreśla konieczność podjęcia należytych działań politycznych w następstwie „afery taśmowej”, uznając postępy poczynione w zakresie sądowych działań następczych;
 5. odnotowuje pewne postępy w rządowej reformie administracji publicznej na lata 2011–2016 i wzywa do terminowego przyjęcia strategii na lata 2016–2020; zachęca do dalszego odpolitycznienia administracji publicznej; uważa, że zasadnicze znaczenie ma przestrzeganie kryterium merytorycznego oraz zasad odpolitycznienia, rozliczalności i przejrzystości w administracji publicznej, a także zagwarantowanie obywatelom prawa do dobrej administracji, która jest wolna od korupcji; z zadowoleniem przyjmuje zmiany w ustawie o Rzeczniku Praw Obywatelskich; wyraża zaniepokojenie nadal ograniczonymi możliwościami Biura Rzecznika Praw Obywatelskich w zakresie skutecznego rozpatrywania skarg; podkreśla, że potrzebnych jest więcej wyspecjalizowanych niezależnych agencji państwowych;

Czwartek, 10 marca 2016 r.

6. z zadowoleniem przyjmuje korzystne postępy we wzmacnianiu ram prawnych mające na celu zwiększenie niezależności, odpowiedzialności i profesjonalizmu wymiaru sprawiedliwości oraz oczekuje pełnego wdrożenia odnośnych przepisów w praktyce; z zadowoleniem zauważa, że jeszcze bardziej zmniejszyły się zaległości związane z pewnymi rodzajami spraw; wzywa do zapewnienia niezawisłości wymiaru sprawiedliwości i z zadowoleniem odnosi się do zwiększenia jego skuteczności; pozostaje zaniepokojony nieuprawnionymi naciskami na niezależność sądownictwa, zwłaszcza przy mianowaniu sędziów; podkreśla potrzebę zwiększenia uprawnień rad sędziowskich i prokuratorskich, dalszej poprawy skuteczności Trybunału Konstytucyjnego, skuteczniejszego wykonywania orzeczeń w sprawach cywilnych i administracyjnych oraz pełnego wdrożenia nowych systemów rekrutacji oraz oceny i awansu pracowników;

7. apeluje o zwiększenie zdolności ustawodawczych i administracyjnych w dziedzinie azylu i migracji oraz wzywa Komisję do udzielenia wsparcia w tym względzie; pochwała rząd Czarnogóry za kroki podjęte w celu udzielenia bezpieczeństwa przemieszczającym się na terytorium tego kraju pomocy w uregulowaniu ich statusu; zachęca Czarnogórę do kontynuowania wysiłków w tej dziedzinie, zwłaszcza w odniesieniu do dzieci, w tym do dalszego ułatwiania rejestracji urodzeń oraz późniejszej lub ponownej rejestracji w ewidencji ludności;

8. zachęca rząd i prokuraturę do zwiększenia wysiłków na rzecz zwalczania bezkarności za zbrodnie wojenne oraz do demonstrowania bardziej aktywnego podejścia przy podejmowaniu działań w następstwie niewyjaśnionych zarzutów dotyczących zbrodni wojennych – zwłaszcza w odniesieniu do oficerów najwyższej rangi w strukturze dowodzenia, którzy ponoszą odpowiedzialność – w celu dopilnowania, zgodnie z międzynarodowymi standardami, by wyroki sądowe były wykonywane, przy zapewnieniu sprawiedliwego i uczciwego odszkodowania, oraz by ofiary zbrodni wojennych miały dostęp do wymiaru sprawiedliwości i otrzymały zadośćuczynienie za poniesione szkody; apeluje o zapewnienie świadkom pełnej ochrony; ponownie podkreśla potrzebę rozstrzygnięcia wszelkich kwestii, które są niezgodne ze wspólnym stanowiskiem UE w sprawie zachowania integralności statutu rzymskiego lub z powiązаныmi wytycznymi UE w sprawie umów o niedostarczaniu osób;

9. z zadowoleniem przyjmuje ostatnią wzajemną ocenę UE dotyczącą praw dziecka oraz apeluje o pełne wdrożenie i monitorowanie na wszystkich szczeblach polityki i przepisów dotyczących dzieci; podkreśla konieczność zapewnienia odpowiednich zasobów do celów polityki i usług dotyczących dzieci na szczeblu krajowym i lokalnym oraz konieczność wzmocnienia potencjału w zakresie wytwarzania i wykorzystywania wysokiej jakości zdezagregowanych danych dotyczących dzieci do celów kształtowania polityki i programowania w oparciu o sprawdzone dane;

10. pochwała zaangażowanie rządu na rzecz upowszechniania dobrej jakości wczesnej edukacji i z zadowoleniem przyjmuje wzrost liczby dzieci zapisywanych do przedszkoli w następstwie ukierunkowanej kampanii informacyjnej; z zadowoleniem przyjmuje wysiłki mające na celu poprawę jakości edukacji w ogóle, a w szczególności wczesnej edukacji, dzięki ustalaniu norm, wzmacnianiu potencjału placówek oświatowych i ustanawianiu mechanizmów nadzoru i zapewniania jakości; z zadowoleniem przyjmuje pionierskie działania zmierzające do rozwijania umiejętności społeczno-emocjonalnych i innych umiejętności miękkich wśród uczniów szkół podstawowych;

11. uznaje zaangażowanie rządu i osiągnięte wyniki w zakresie reformy systemu opieki społecznej i opieki nad dziećmi oraz podkreśla, że ośrodki opieki społecznej powinny skutecznie wdrożyć te reformy w drodze indywidualnego rozpatrywania spraw i koordynacji świadczonych usług; zwraca uwagę, że ostatnie zmiany prawne umożliwiające dorosłym korzystanie z usług ośrodków dziennego pobytu razem z niepełnosprawnymi dziećmi są niezgodne z normami międzynarodowymi; z zadowoleniem przyjmuje podjęte przez rząd zobowiązanie do dopilnowania, aby od 2017 r. żadne dziecko poniżej trzeciego roku życia nie było umieszczane w całonocnych państwowych ośrodkach opiekuńczych; pochwała zaproponowane zmiany w czarnogórskiej ustawie o rodzinie dotyczące zakazu stosowania kar cielesnych w środowisku rodzinnym; apeluje o dalsze wysiłki zmierzające do uwzględniania zasady interesu dziecka we wszystkich postępowaniach cywilnych i administracyjnych przy jednoczesnym propagowaniu szerszego dostępu do wymiaru sprawiedliwości;

12. zauważa, że mimo pozytywnych zmian w prawodawstwie korupcja w dalszym ciągu stanowi poważny problem, szczególnie w dziedzinie zamówień publicznych, w służbie zdrowia, oświacie, planowaniu przestrzennym, prywatyzacji i budownictwie; powtarza, że należy wyeliminować korupcję na wszystkich szczeblach, ponieważ narusza ona zasady demokracji i negatywnie wpływa na rozwój społeczny i gospodarczy; wzywa rząd, aby uczynił walkę z korupcją jednym ze swoich priorytetów, przeznaczając na ten cel wystarczające zasoby ludzkie i budżetowe; z zadowoleniem przyjmuje utworzenie prokuratury specjalnej, której zadaniem jest między innymi zwalczanie przestępstw korupcji, oraz apeluje, aby jak najszybciej zagwarantować jej pełną operacyjność; z zadowoleniem przyjmuje ustanowienie agencji antykorupcyjnej, która rozpoczęła działalność w dniu 1 stycznia 2016 r.; apeluje o zagwarantowanie jej niezależności i zdolności do prowadzenia dochodzeń administracyjnych; przypomina o znaczeniu ochrony demaskatorów; wzywa władze do ułatwienia i poszerzenia dostępu do informacji na temat właścicieli przedsiębiorstw i nieruchomości oraz na temat

Czwartek, 10 marca 2016 r.

wydatków publicznych, w szczególności w odniesieniu do udzielania zamówień publicznych i do procesów prywatyzacyjnych;

13. wzywa rząd do dalszego wzmocnienia ram legislacyjnych i instytucjonalnych w walce z korupcją oraz do zapewnienia skutecznej ochrony demaskatorów; wzywa do aktywniejszego udziału i skuteczniejszej współpracy rządu, wszystkich sektorów życia publicznego i społeczeństwa obywatelskiego w zapobieganiu korupcji; przypomina, że należy poprawić wyniki śledztw, postępowań karnych i wyroków na wszystkich szczeblach w obszarze zwalczania korupcji, zwiększyć możliwości instytucjonalne i operacyjne prokuratorów, sędziów i policji, a także systematycznie prowadzić dochodzenia finansowe i stosować uprawnienia do zajmowania i konfiskaty mienia; apeluje o penalizację nielegalnego wzbogacania się;

14. odnotowuje fakt, że Prokuratura Generalna Czarnogóry w niektórych gminach postawiła zarzuty kilku urzędnikom w związku z korupcją na wysokim szczeblu; przyjmuje ten fakt z zadowoleniem, ponieważ jest to sukces w walce z korupcją na wysokim szczeblu, oraz zachęca Czarnogórę do dalszego stosowania tej praktyki; podkreśla raz jeszcze potrzebę dalszych sukcesów w zakresie dochodzeń i wnoszenia oskarżeń w sprawach o korupcję na wysokim szczeblu; pochwała wysoką skuteczność Sądu Najwyższego w Podgoricy w zakresie wydawania wyroków skazujących za przestępstwa o charakterze korupcyjnym;

15. jest zaniepokojony utrzymującą się znikomą liczbą prawomocnych wyroków w sprawach dotyczących przestępczości zorganizowanej oraz rzadkimi przypadkami zajmowania i konfiskaty mienia pochodzącego z działalności przestępczej; zachęca do zacieśnienia i usprawnienia współpracy między organami sądowymi i organami ścigania; z zadowoleniem przyjmuje pomyślną współpracę Czarnogóry z państwami sąsiadującymi w szeregu kwestii; z zadowoleniem przyjmuje porozumienie o współpracy między Eurojustem a Czarnogórą; odnotowując, że wprowadzono już w znacznej mierze przepisy dotyczące walki z praniem pieniędzy, wzywa do znacznego poszerzenia odnośnych ram nadzorczych, a także do zwiększenia liczby prowadzonych dochodzeń, stawianych oskarżeń i wydawanych wyroków w sprawach dotyczących prania pieniędzy;

16. zachęca do wprowadzania dalszych środków wymierzonych w handel ludźmi, aby uzupełnić odnośne aspekty prawne i instytucjonalne, w tym do utworzenia multidyscyplinarnego zespołu koordynującego; wzywa właściwe organy do zwiększenia liczby dochodzeń finansowych oraz do częstszego zajmowania i konfiskaty mienia, a także do skuteczniejszego identyfikowania i ochrony ofiar oraz ścigania sądowego;

17. odnotowuje, że czarnogórska policja nasiliła kontrole na terenie kraju, aby zapobiegać ewentualnym zamachom terrorystycznym oraz rekrutacji obywateli Czarnogóry do organizacji dżihadystycznych; z zadowoleniem przyjmuje przyjęcie strategii antyterrorystycznej na lata 2016–2018 i powołanie zespołu międzyresortowego do spraw monitorowania sytuacji i oceny zagrożenia terrorystycznego; wzywa właściwe organy do skutecznego wdrożenia stosownych przepisów prawnych w celu zapobiegania wszelkim ewentualnym zagrożeniom dla bezpieczeństwa obywateli Czarnogóry oraz monitorowania takich zagrożeń; zachęca właściwe organy do zacieśnienia współpracy regionalnej i międzynarodowej, również przez wymianę informacji i najlepszych praktyk, tak aby zapobiegać radykalizacji i reagować na działania terrorystów; jest zdania, że wszystkie działania podejmowane w tym celu powinny gwarantować przestrzeganie praw człowieka i podstawowych wolności zgodnie z normami i instrumentami międzynarodowymi; uważa, że stabilność polityczna w tym regionie, wspieranie tolerancji i dialogu międzyetnicznego i międzywyznaniowego oraz dalsze postępy w zbliżeniu do UE są niezbędne, aby zwiększyć spójność i bezpieczeństwo Bałkanów Zachodnich;

18. z zadowoleniem przyjmuje wysiłki podjęte niedawno przez rząd Czarnogóry w celu nasilenia walki z nielegalnym handlem bronią i materiałami wybuchowymi; wzywa do ścisłej koordynacji i do dzielenia się najlepszymi praktykami w ramach inicjatyw w tej dziedzinie podejmowanych przez Czarnogórę i inne kraje regionu oraz inicjatyw podejmowanych przez Komisję;

19. z zadowoleniem przyjmuje wysiłki na rzecz ulepszenia mechanizmów konsultacji z organizacjami społeczeństwa obywatelskiego oraz uzyskania większej przejrzystości w kształtowaniu polityki i stanowieniu prawa, między innymi przez angażowanie tych organizacji w proces reform państwa prawa oraz monitorowanie wyborów i wdrażania reform; docenia motywację i starania organizacji społeczeństwa obywatelskiego, które wykazały się konsekwencją i skutecznością w wielu obszarach; podkreśla konieczność dalszej poprawy dostępu organizacji społeczeństwa obywatelskiego do informacji dotyczących przystąpienia do UE oraz konieczność dalszej poprawy współpracy między samorządami lokalnymi a organizacjami społeczeństwa obywatelskiego; zachęca właściwe organy do dalszego rozwoju trwałego systemu finansowania organizacji społeczeństwa obywatelskiego ze środków publicznych oraz do stworzenia warunków sprzyjających wolontariatowi i przedsiębiorczości społecznej;

Czwartek, 10 marca 2016 r.

20. przypomina o znaczeniu wolności i pluralizmu mediów oraz wolności słowa w szerszym rozumieniu jako jednej z podstawowych wartości UE oraz fundamentu każdej demokracji; nadal jest zaniepokojony sytuacją w zakresie wolności środków przekazu w Czarnogórze, która zajmuje 114. miejsce pod względem wolności prasy w corocznym rankingu Reporterów bez Granic; zachęca do czynienia postępów w dziedzinie wolności słowa oraz do zapewniania zbieżności decyzji z orzecznictwem Europejskiego Trybunału Praw Człowieka w zakresie wolności słowa; wzywa do podjęcia środków mających na celu zapewnienie niezależności publicznego nadawcy RTCG; apeluje o zapewnienie sprawiedliwego i równego dostępu do środków masowego przekazu wszystkim partiom uczestniczącym w wyborach; podkreśla znaczenie samoregulacji mediów; z zadowoleniem odnosi się do wysiłków poczynionych w sektorze społeczeństwa informacyjnego i technologii;

21. z zadowoleniem przyjmuje fakt, że w okresie sprawozdawczym nie doszło do żadnych nowych ataków na dziennikarzy; wyraża jednak obawę w związku z uchybieniami w śledztwach dotyczących wcześniejszych przypadków zastraszania dziennikarzy i stosowania wobec nich przemocy; wzywa właściwe władze do zakończenia toczących się spraw o użycie przemocy i stosowanie gróźb wobec dziennikarzy, w tym sprawy dotyczącej morderstwa Duško Jovanovicia w 2004 r., za pomocą udoskonalenia śledztw, zidentyfikowania i postawienia przed sądem nie tylko sprawców, ale także osób odpowiedzialnych za te ataki, a także wdrożenia zaleceń wydanych przez komisję ad hoc powołaną w celu monitorowania śledztw w sprawach stosowania przemocy wobec dziennikarzy; kwestionuje obecny skład tej komisji, w którym więcej niż połowę członków stanowią funkcjonariusze służb bezpieczeństwa, co umożliwia im blokowanie postępów prac i przyjęcia sprawozdania, jeśli będą działać wspólnie; wzywa rząd do przedłużenia mandatu tej komisji oraz do udzielenia jej znacznie większej ilości informacji i przyznania szerszych uprawnień; jest zaniepokojony tym, że przypadki zastraszania dziennikarzy i redakcji mogą w znacznym stopniu skłaniać do autocenzury oraz ograniczać zakres dziennikarstwa śledczego; potępia toczącą się personalną oszczerczą kampanię, którą prowadzi głównie jeden z tabloidów i która jest wymierzona personalnie w prominentnych działaczy społeczeństwa obywatelskiego i w niektórych polityków; przypomina, że wszystkie media muszą w pełni przestrzegać ugruntowanych zasad profesjonalnego dziennikarstwa; zauważa, że środowisko mediów jest głęboko upolitycznione i podzielone, standardy zawodowe i etyczne są słabe, a dziennikarze są źle opłacani i nie mają pewności zatrudnienia; uważa, iż sprawą kluczową dla dziennikarzy jest pełna niezależność, wolność od wszelkich wpływów, w tym ze strony właścicieli mediów; z zadowoleniem przyjmuje porozumienie między pracownikami mediów w sprawie ulepszenia obowiązującego kodeksu etyki w celu poprawy jakości dziennikarstwa; domaga się kontynuowania dialogu prowadzonego pod auspicjami Organizacji Bezpieczeństwa i Współpracy w Europie na temat poprawy standardów zawodowych i etycznych w mediach;

22. z zadowoleniem przyjmuje ulepszenie ram prawnych z myślą o prawach osób niepełnosprawnych; wyraża jednak zaniepokojenie, że większość budynków publicznych, w tym 13 priorytetowych typów budynków publicznych, takich jak parlament, szkoły, szpitale, ośrodki pomocy społecznej i sądy, nadal nie jest dostępna dla osób niepełnosprawnych, mimo że rząd zobowiązał się do zmiany tej sytuacji do dnia 31 sierpnia 2013 r.; apeluje o pełne wykorzystanie funduszu na rzecz rehabilitacji zawodowej i zatrudnienia osób niepełnosprawnych;

23. wzywa właściwe organy, by wspierały zatrudnianie większej liczby przedstawicieli mniejszości etnicznych w sektorze publicznym, w tym w policji i sądownictwie; wzywa ponadto właściwe organy do uchwalenia nowej ustawy o mniejszościach oraz ustawy o statusie prawnym wspólnot religijnych zgodnie ze standardami europejskimi i po odpowiednich konsultacjach ze wszystkimi zainteresowanymi stronami, do czynienia dalszych starań w celu ochrony wieloetnicznej tożsamości regionu Zatoki Kotorskiej oraz do zajęcia się kwestią braku przejrzystości w odniesieniu do funduszy przeznaczonych na potrzeby mniejszości; z zadowoleniem przyjmuje politykę Czarnogóry zmierzającą do tworzenia atmosfery tolerancji i integracji wszystkich mniejszości narodowych;

24. odnotowuje zwiększone uczestnictwo uczniów romskich we wszystkich szczeblach edukacji, jednak ponownie wzywa do podjęcia dodatkowych środków w celu ułatwienia dostępu mniejszości romskiej, egipskiej i Aszkali do opieki zdrowotnej, mieszkalnictwa i zatrudnienia; wzywa podmioty polityczne i organizacje społeczeństwa obywatelskiego, by zwalczały wrogość i przestępstwa z nienawiści wobec społeczności LGBTI oraz jej dyskryminację, zwłaszcza przez działania polegające na edukowaniu i informowaniu opinii publicznej w celu zmiany postaw oraz przez organizowanie szkoleń dla funkcjonariuszy policji, prokuratorów i sędziów; wzywa do stawiania przed sądem osób dopuszczających się takiej dyskryminacji i przemocy; zachęca władze do kontynuowania i zintensyfikowania wysiłków zmierzających do ochrony praw osób LGBTI i do zapewnienia wolności zgromadzeń; z zadowoleniem przyjmuje fakt, że trzecia parada równości, która odbyła się w Czarnogórze w dniu 13 grudnia 2015 r., była dobrze zabezpieczona przez służby ochrony i przebiegła bez większych incydentów; ubolewa jednak nad zakazem zorganizowania marszu równości w miejscowości Nikšić;

Czwartek, 10 marca 2016 r.

25. pozostaje zaniepokojony przemocą domową i seksualną wobec kobiet i dziewcząt, niedostatecznym zgłaszaniem przypadków jej użycia, brakiem oskarżeń i niewystarczającym wsparciem i ochroną dla ofiar, a także pobłażliwymi wyrokami wydanymi na sprawców lub ich jawną bezkarnością; wzywa właściwe organy, by poważnie podeszły do kwestii przemocy domowej, zapewniając odpowiednią ochronę, zwiększając koordynację między instytucjami państwowymi oraz skutecznie wdrażając konwencję w sprawie zapobiegania i zwalczania przemocy wobec kobiet i przemocy domowej; wzywa właściwe organy do edukowania pracowników zatrudnionych w instytucjach państwowych (pracowników pomocy społecznej, funkcjonariuszy policji itp.) w zakresie pracy z ofiarami; podkreśla znaczenie zwiększenia reprezentacji kobiet w polityce podczas następujących wyborów oraz zwiększenia dostępu kobiet do rynku pracy;

26. wzywa rząd do dalszego wzmocnienia instytucji działających w dziedzinie praw człowieka, takich jak Rzecznik Praw Obywatelskich i Ministerstwo ds. Praw Człowieka i Mniejszości, oraz do przydzielenia odpowiednich zasobów na rzecz egzekwowania praw człowieka;

27. pochwała stabilność makroekonomiczną i korzystny rozwój sytuacji gospodarczej; ponadto zauważa, że według raportu Banku Światowego „Doing Business” na 2016 r., który bada łatwość prowadzenia działalności gospodarczej w poszczególnych krajach, Czarnogóra zajęła 46. miejsce na świecie, będąc drugim krajem spośród krajów Bałkanów Zachodnich; zwraca jednak uwagę, że Czarnogóra zajmuje 136. miejsce na 188 krajów pod względem egzekwowania umów, co prowadzi do niepewności prawa; odnotowuje wysiłki zmierzające do poprawy konkurencyjności produktów przemysłowych i rolnych; wzywa rząd do wdrożenia kolejnych reform strukturalnych, zapewnienia otoczenia regulacyjnego przyjaznego dla przedsiębiorców przy jednoczesnej ochronie praw konsumentów i praw socjalnych, podejmowania starań w celu ograniczenia korupcji w gospodarce, realizacji reform gospodarczych, które stworzą miejsca pracy i wzrost gospodarczy, rozwiązania problemu ogromnego deficytu rachunków bieżących i ogólnego deficytu budżetowego oraz braku równowagi finansów publicznych, a także do wprowadzenia strategii politycznych na rzecz dywersyfikacji gospodarki;

28. podkreśla znaczenie wzmocnienia sektora MŚP i udzielania mu wsparcia przez lepsze stanowienie prawa, finansowanie, wdrażanie polityki przemysłowej i ograniczanie gospodarki nieformalnej, a także przyspieszanie w całym kraju procedury elektronicznej rejestracji przedsiębiorstw;

29. z niepokojem zauważa, że Czarnogóra nie dostosowała przepisów krajowych do przepisów trzeciego pakietu energetycznego oraz że nie poczyniono postępów w zakresie rozwoju rynku gazu; zwraca uwagę na konieczność przeznaczenia wystarczających zasobów na potrzeby osiągnięcia tych celów oraz konieczność ustanowienia wyspecjalizowanej agencji ds. efektywności energetycznej;

30. zauważa, że problematyczną kwestią pozostaje pomoc państwa, zwłaszcza jeśli chodzi o niezależność Komisji Kontroli Pomocy Państwa oraz Jednostki Kontroli Pomocy Państwa, ogłoszenie i zgodność nowego prawodawstwa oraz pomoc państwa dla wielkich projektów inwestycyjnych i fabryki aluminium KAP; jest zaniepokojony zwłoką w zakończeniu postępowania upadłościowego fabryki KAP, ponieważ ten stan rzeczy stanowi naruszenie zobowiązań krajowych podjętych w ramach układu o stabilizacji i stowarzyszeniu; ponawia swoje wezwanie do rządu i zainteresowanych stron o wynegocjowanie trwałego rozwiązania dla postępowania upadłościowego fabryki KAP zgodnie z przepisami o pomocy państwa i układem o stabilizacji i stowarzyszeniu oraz przy poszanowaniu zasad przejrzystości i praworządności; zachęca do zlecenia pełnej i niezależnej kontroli finansów fabryki KAP, obejmującej okres od czasu zakupu tej fabryki przez CEAC w 2005 r. do dnia obecnego; apeluje o zwrócenie szczególnej uwagi na plany dotyczące budowy nowej autostrady, która będzie największym w historii Czarnogóry projektem i wydatkiem publicznym; wzywa władze do zapewnienia właściwego wykorzystania funduszy publicznych i przestrzegania mających zastosowanie przepisów;

31. ponownie wyraża zaniepokojenie faktem, że w niektórych częściach kraju wiele osób żyje we względnie ubóstwie, a bezrobocie wśród młodzieży i bezrobocie długotrwałe utrzymuje się na wysokim poziomie; podkreśla znaczenie uwzględniania organizacji społeczeństwa obywatelskiego i rady społecznej przy formułowaniu strategii z zakresu polityki rynku pracy; wzywa do udoskonalenia dialogu społecznego; zwraca uwagę na niedopasowanie umiejętności nabytych w systemie edukacji do potrzeb rynku pracy oraz na pogłębiające się nierówności społeczno-gospodarcze między północą a południem kraju; wzywa do stosowania bardziej aktywnych instrumentów rynku pracy w celu zwiększenia zatrudnienia, zwłaszcza wśród ludzi młodych; mocno podkreśla konieczność skuteczniejszej walki z uchylaniem się od opodatkowania i ustanowienia bardziej sprawiedliwego społecznie systemu podatkowego; zachęca rząd do przyspieszenia prac mających na celu podejmowanie najważniejszych stojących przed Czarnogórą wyzwań dotyczących włączenia społecznego, ograniczania ubóstwa i zwalczania szarej strefy; wyraża zadowolenie z przyjęcia planu działania na 2016 r. na rzecz włączenia społecznego; z zadowoleniem przyjmuje protokół ustaleń z Międzynarodową Organizacją Pracy;

Czwartek, 10 marca 2016 r.

32. wzywa do dalszych wysiłków w celu zachowania różnorodności biologicznej w szczególności Ulcinjskiej Solany będącej najważniejszym obszarem wylęgu i zimowania ptactwa na wschodnim wybrzeżu Adriatyku; wzywa rząd, aby kontynuował i zwiększał starania na rzecz zrównoważonej ochrony tego wyjątkowego ekosystemu na szczeblu krajowym i międzynarodowym, uznając, że funkcjonowanie solnisk jest jednym z najlepszych przykładów synergii rozwoju gospodarczego i ochrony środowiska, ponieważ solniska te mogą w sposób naturalny służyć milionom ptaków co roku, tylko jeśli są w dobrym stanie; zachęca do zrównoważonego rozwoju wybrzeża oraz ochrony środowiska naturalnego i różnorodności biologicznej zgodnie z normami europejskimi; ponownie podkreśla, że w związku z koniecznością przeprowadzenia oceny oddziaływania na środowisko oraz wzmocnienia odnośnych zdolności administracyjnych i koordynacyjnych należy podjąć dalsze wysiłki zmierzające do uchwalenia nowej ustawy o środowisku naturalnym; z zadowoleniem przyjmuje przyjęcie we wrześniu 2015 r. strategii klimatycznej; odnotowuje wyrażony przez rząd Czarnogóry zamiar zbudowania nowych elektrowni wodnych; przypomina o potrzebie przeprowadzenia rzetelnej oceny oddziaływania na środowisko zgodnie z dorobkiem prawnym UE i normami międzynarodowymi;

33. pochwała aktywne uczestnictwo i konstruktywną rolę Czarnogóry we współpracy regionalnej i międzynarodowej oraz pojednaniu regionalnym, w tym jej wkład w operacje zarządzania kryzysowego w ramach wspólnej polityki bezpieczeństwa i obrony (WPBiO); podkreśla konstruktywną rolę Czarnogóry w „procesie berlińskim” oraz w inicjatywie sześciu państw Bałkanów Zachodnich; gratuluje Czarnogórze tego, że w pełni dostosowała swoje działania do wspólnej polityki zagranicznej i bezpieczeństwa UE (WPZiB), oraz zachęca rząd do dalszego stuprocentowego dostosowywania; z zadowoleniem przyjmuje przyjęcie ustawy o wdrożeniu międzynarodowych środków ograniczających, w tym w kontekście bezprawnej aneksji Krymu przez Rosję oraz wydarzeń we wschodniej Ukrainie; zachęca inne państwa tego regionu do współpracy z UE w zakresie dostosowania polityki zagranicznej oraz do podążania za przykładem Czarnogóry; wzywa władze Czarnogóry do niezwłocznego wdrożenia tzw. miękkich środków, uzgodnionych w 2015 r. podczas wiedeńskiego szczytu w sprawie Bałkanów Zachodnich (np. uproszczenie/dostosowanie procedur przekraczania granic, reformy kolejowe, systemy informacyjne) przed następnym szczytem w sprawie Bałkanów Zachodnich, który odbędzie się w 2016 r. we Francji;

34. z zadowoleniem przyjmuje decyzję NATO o zaproszeniu Czarnogóry do sojuszu i zachęca do szybkiego i skutecznego przeprowadzenia negocjacji akcesyjnych; zachęca w związku z tym do kontynuowania reformy sektora bezpieczeństwa; z zadowoleniem przyjmuje udział Czarnogóry w misjach WPBiO dowodzonych przez UE; przypomina, że negocjacje w sprawie przystąpienia do UE są niezależne od procesu akcesyjnego do NATO;

35. z zadowoleniem przyjmuje umowy graniczne z Bośnią i Hercegowiną oraz Kosowem i wzywa Czarnogórę, by na tej podstawie przyspieszyła prace nad nierozstrzygniętymi kwestiami granicznymi z Chorwacją i Serbią, a jeśli znalezienie rozwiązania w drodze wzajemnego porozumienia okaże się niemożliwe, wzywa do rozstrzygnięcia sporów przed Międzynarodowym Trybunałem Sprawiedliwości w Hadze, zgodnie z przepisami i zasadami prawa międzynarodowego; ponawia apel do władz, aby wspierały rozstrzygnięcie kwestii sukcesyjnych związanych z dziedzictwem byłej Socjalistycznej Federacyjnej Republiki Jugosławii (SFRJ), w tym wojskowym i morskim; zachęca Czarnogórę, by w duchu konstruktywnej współpracy dobrosąsiedzkiej nadal rozwiązywała nierozstrzygnięte kwestie dwustronne ze swoimi sąsiadami na jak najwcześniejszym etapie procesu akcesyjnego; wzywa ponadto władze Czarnogóry, by rozszerzyły współpracę z krajami sąsiadującymi, dzieląc się informacjami i doświadczeniami dotyczącymi negocjacji przedakcesyjnych; wzywa władze Czarnogóry do pełnego przestrzegania przepisów dotyczących sukcesji po byłej SFRJ, przede wszystkim w odniesieniu do mienia wojskowego;

36. zobowiązuje swojego przewodniczącego do przekazania niniejszej rezolucji Radzie, Komisji, rządowi i parlamentom państw członkowskich oraz rządowi i parlamentowi Czarnogóry.